

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FÜNCKEN

HIJ MAAKTE EEN VENSTER...

HET was de droom van Peter de Grote Rusland niet alleen Europese zeden te geven, maar tevens een toegang tot Europa te verschaffen. Die toegang was afgesloten door Zweden dat heel de kust van de Baltische Zee had bezet, en door Turkije dat de kust van de Zwarte Zee stevig in handen had. Er bleef dan nog de Witte Zee, maar die was zes maanden van het jaar dichtgevroren. Er bleef Peter de Grote dus niets anders over dan een venster te maken...

1. — AZOW

HET Ottomaans keizerrijk had grote moeilijkheden: zijn legers werden in Hongarije verslagen door prins Eugene van Savoie. Peter de Grote profiteerde van die moeilijkheden en belegerde Azow, een kleine Turkse haven aan de Zee van Azow. Pas na twee jaar inspanning kon hij er zich meester van maken, dat was in 1696. Azow betekende nog geen venster op de Middellandse Zee, maar het was toch reeds een dakvenstertje...

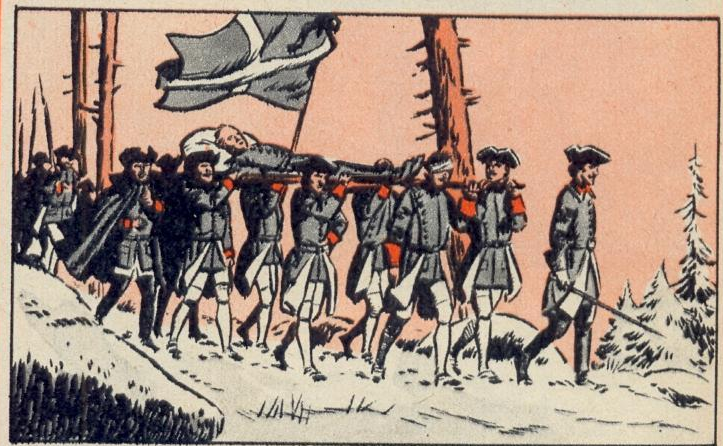

2. — KAREL XII

TOEN keek Peter de Grote naar het Noorden. De Baltische Zee was nog steeds een Zweeds meer. In 1697 kwam de vijftienjarige Karel XII op de troon van Zweden. Hij was lang, mager, bleek, zwijzaam en koppig. Men noemde hem de «IJzerkop». Hij deed soms een tikje zonderling en scheen onbekwaam om te regeren. Peter de Grote meende dus dat zijn tijd gekomen was en hij sloot een bondgenootschap met Polen en Denemarken-Noorwegen. In 1700 belegerde hij Narva en zo begon de grote oorlog van het Noorden. Toen ontloopte Karel XII zich als de knapste krijgsman van zijn eeuw. Hij greep de wapens en... men zou verbaazingwekkende dingen zien!

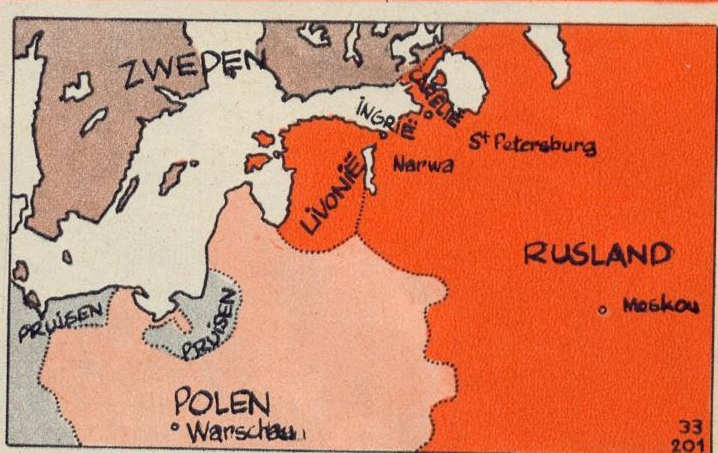
3. — STORMWIND

KAREL XII marsjeerde naar Kopenhagen en dikteerde de koning van Denemarken, Frederik V, de vrede. Met 9.000 krijgers veegde hij de Russen voor Narva weg. Dan keerde hij zich naar Polen en achtervolgde koning Augustus gedurende zes jaar. Hij drong door tot in het hart van Saksen. Peter de Grote kwam op het idee zijn hoofdstad aan de Baltische Zee te bouwen te midden van Zweeds grondgebied. Het was een gek idee. Duizenden moeilijke putten zich uit om de moerassen van de Neva droog te leggen en er een stad te bouwen die de naam Sint-Petersburg kreeg. Maar Karel XII kwam uit Polen terug...

4. — POLTAWA

HIJ versloeg de Russen te Grodno en ging naar Oekraïne om daar de hetman Mazepa te ontmoeten. De strenge winter van 1709 verzwakte het leger, en Peter de Grote viel hem te Poltawa aan. Karel XII werd beroofd van paarden en munitie. Hij werd gewond en verslagen en moest in Turkije een toevlucht zoeken. Vijf jaar later slaagde hij er in naar Zweden terug te keren. Hij werd gedood voor Fredrikshald in 1718.

5. — DE VREDE VAN NYSTAD

KONINGIN Ulrika-Eleonora, zuster van Karel XII, tekende in 1721 de Vrede van Nystad. Zweden stond aan Rusland Livonië af, Karelië, Ingrië en al de kusten van de Baltische Zee. Men moet toegeven dat Peter de Grote geen venster had gemaakt, maar dat hij een muur had afgebroken, de muur die hem van Europa scheidde! En Rusland werd een grote mogendheid...